МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

«Перспективи та можливості сучасної стоматологічної науки і практики», присвяченої 85-річчю з дня народження професора, Заслуженого діяча науки і техніки України Куцевляка Валерія Ісайовича

25 вересня 2026 р.

ХАРКІВ 2026

П 27
УДК 616.31:001.89](477)(063)

Перспективи та можливості сучасної стоматологічної науки і практики : тези доповідей всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої 85-річчю з дня народження професора, Заслуженого діяча науки і техніки України Куцевляка Валерія Ісайовича, 25 вересня 2026 р. – Харків: ХНМУ. – 128 с.

Подано тези доповідей всеукраїнської науково-практичної конференції «Перспективи та можливості сучасної стоматологічної науки і практики», присвяченої 85-річчю з дня народження професора, Заслуженого діяча науки і техніки України Куцевляка Валерія Ісайовича за теоретичними та практичними результатами наукових досліджень і розробок, які виконані викладачами вищої школи, науковими співробітниками, аспірантами.

Для викладачів, наукових працівників, аспірантів, студентів, фахівців.

Тези доповідей відтворені з авторських оригіналів.

УДК 616.31:001.89](477)(063)

© Харківський Національний медичний університет, 2026

РЕЗУЛЬТАТИ КЛІНІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ЕФЕКТИВНІСТІ КРІОТЕРАПІЇ У ЛІКУВАННІ ЧЕРВОНОГО ПЛОСКОГО ЛИШАЮ ПОРОЖНИНИ РОТА

Циганова Н. Б.
Харківський національний медичний університет, Харків, Україна

Проблема лікування червоного плоского лишаю порожнини рота(ЧПЛ ПР) на даний час є дуже актуальною проблемою у зв'язку великою поширеностю. Це хронічне запальне захворювання слизової оболонки порожнини рота з аутоімунним механізмом розвитку, рецидивним перебігом та потенційним ризиком злоякісної трансформації. Традиційна терпія ЧПЛ ПР як включає застосування кортикостероїдів, імуномодуляторів, антимікробних, противірусних, протигрибкових препаратів, антиоксидантів, седативних препаратів, вітамінних комплексів, доволі часто не ефективна.

Метою дослідження було оцінити клінічну ефективність кріотерапії рідким азотом у комплексному лікуванні пацієнтів з різними клінічними формами червоного плоского лишаю порожнини рота.

Материали.У клінічне дослідження було включено 60 пацієнтів з підтвердженим діагнозом ЧПЛ ПР:41 жінка (68,3 %), 19 чоловіків (31,7 %). Вік пацієнтів становив від 28 до 74 років (середній вік — 52,4 ± 8,6 року) (табл. 1).

Таблиця 1

Розподіл пацієнтів за віком

Вікова група	Кількість	%
28–39 років	8	13.3
40–59 років	32	53.3
≥60 років	20	33.4

Хворі розподілялись за клінічними формами наступним чином (табл. 2).

Для встановлення діагнозу використовували клінічний стоматологічний огляд, цитологічне дослідження, люмінесцентну діагностику, гістологічне дослідження (за необхідності).

Таблиця 2

Клінічні форми захворювання

Форма	Пацієнти	%
Ретикулярна	23	38.3
Гіперкератотична	13	21.6
Ексудативно-гперімічна	12	20.0
Ерозивно-виразкова	11	18,1

Пацієнти отримували стандартну медикаментозну терапію у поєднанні з локальним кріохірургічним лікуванням рідким азотом (−196 °C). Кріотерапію проводили за допомогою кріоапарата КАС-01. Параметри процедури:експозиція кріозрошення елементів ураження 30 секунд, триразово:, інтервал між циклами: 1–2 хвилини (до повного відтаювання).

Через 15–20 хв після процедури спостерігалися гіперемія, набряк слизової оболонки, легки больові відчуття. У деяких пацієнтів виникали пухирі з серозним вмістом, які розкривалися протягом першої доби. Повна епітелізація відбувалася в середньому через (12,3 ± 2,1) дня.

Оцінювали клінічні симптоми, швидкість епітелізації, інтенсивність больового синдрому за шкалою VAS, а також частоту рецидивів протягом 12 місяців.

Статистичну обробку проводили за допомогою програмного пакета SPSS 26.0. Використовували: t-тест Стьюдента, χ^2 критерій, кореляційний аналіз. Рівень статистичної значущості: $p < 0.05$.

Результати. Кріотерапія сприяла значному зменшенню больового синдрому ($p < 0,05$), швидкій епітелізації уражень (10–14 днів) (таб3) та зниженню частоти рецидивів на 72 % протягом року спостереження.

Таблиця 3

Динаміка больового синдрому

Етап	VAS (бали)
До лікування	6.4 ±1.1
Через 7 днів	2.2 ±0.9
Через 14 днів	0.4 ±0.6

$p < 0.01$

Таблиця 4

Частота рецидивів

До лікування	49
Після лікування	0,6

Результати. Отримані результати підтверджують ефективність кріотерапії як складової комплексного лікування ЧПЛ ПР. Метод характеризувався високою переносимістю та мінімальною кількістю ускладнень. Кріотерапія є ефективним та безпечним методом локального лікування червоного плоского лишаю порожнини рота, що може значно покращити клінічні результати при комплексній терапії цього захворювання. Порівняно з іншими методами лікування (лазерна терапія, діатермокоагуляція), кріотерапія має ряд переваг: мінімальна травматичність, загоєння без рубця, низька вартість, висока доступність. Процедура добре переноситься пацієнтами та не викликає рубцювання тканин. Отримані результати узгоджуються з даними сучасних досліджень, які демонструють ефективність кріотерапії при лікуванні богатьох передракових захворювань слизової оболонки порожнини рота.

Довготривалі дослідження нашої кафедри підтведжують високу оцінку результатів лікування та дозволяють визнати кріотерапію високоєфективним місцевим методом лікування червного плоского лишая слизової оболонки порожнини рота в межах комплексної терапії.

ЗМІСТ

Життєвий шлях та основні напрями наукової школи Куцевляка Валерія Ісайовича

Проф. Любченко Олександр Володимирович, проф. Любченко Ольга Валеріївна 3

Застосування клітинної та тканинної терапії в медицині й стоматології

Куцевляк В. Ф., Любченко О. В. 15

Мої зустрічі із проф. В. І. Куцевляком

Маланчук В. О. 22

Досвід ДУ «інститут стоматології та щелепно-лицевої хірургії НАМН України» в забезпеченні хірургічної реабілітації при усуненні наслідків вогнепальних поранень щелепно-лицевої ділянки

Гулюк А. Г., Зубок Д. І. 28

Від поверхні до функції: роль протоколів препарування у формуванні адгезії та герметичності реставрацій

Григор'єв Д. Г., Лахтін Ю. В. 31

Концепція лікування скупченості зубів у пацієнтів із дистальною оклюзією

Дмитренко М. І., Смаглюк Л. В. 34

Сучасний погляд на субперіостальну імплантацію: еволюція методу, цифрові технології та клінічні перспективи

Старікова С. Л. 37

Prevention and management of anxiety in patients with generalized periodontitis among the civilian population in a combat zone

Khudiakova Maryna 40

Світлотерапія як альтернативний метод лікування захворювань порожнини рота

Велігоря І. Є. 45

Оптимізація регенераторних процесів тканин пародонта шляхом локального застосування гіалуронової кислоти та плазмогелю

Вишневська Г. О. 48

До ювілею кафедри стоматології дитячого віку та імплантології

Григорова А. О., Гречко Н. Б., Кузіна В. В., Ярославська Ю. Ю., Скляр С. О., Михайленко Н. М., Хмиз Т. Г., Мікулінська-Рудіч Ю. М., Власов А. В......51

Порівняльна оцінка скелетних і дентоальвеолярних ефектів різних методів розширення верхньої щелепи у дорослих

Григоров С. М., Любченко О. О......56

Динаміка інтенсивності карієсу зубів у дітей з епілепсією під впливом лікувально-профілактичного комплексу

Коновалов М. Ф., Дєньга О. В., Тарасенко І. Й., Новікова Ж. О., Цевух Л. Б......59

Науковий гурток кафедри стоматології дитячого віку та імплантології хнму: традиції, що формують майбутнє

Кузіна В. В., Гармаш О. В., Мікулінська Ю. М. 61

Ефективність стандартних і персоналізованих оклюзійних кап у пацієнтів із патологічною стертістю зубів та дисфункцією скронево-нижньощелепного суглоба

Костюк Т. М., Дєньга М. П. 65

Мінімально-інвазивний підхід у профілактиці карієсу апроксимальних поверхонь зубів у дітей з ортодонтичною патологією

Кузіна В. В., Хмиз Т. Г., Мікулінська Ю. М. 67

Наставництво та рання клінічна автономія студентів-стоматологів: досвід виконання повного протоколу імплантації під супервізією викладача

Лобур М. О., Луценко А. О., Якименко Р. О. 70

Інструментальна оцінка ефективності оклюзійних накладок у складі брекет-систем та елайнерів у пацієнтів із дисфункціями скронево-нижньощелепного суглоба

Любченко О. В., Станішевський О. А. 73

Досвід застосування оперативно-ортопедичного методу лікування при переломах вилицеорбітального комплексу

Парасочкіна В.В., Лунгу В. І., Лунгу К. В. 76

Перспективи застосування регенеративних технологій у комплексному лікуванні бойових та побутових травм щелепно-лицевої ділянки

Петрашко В. Я., Любченко О. В. 80

Оптимізація кісткової регенерації в умовах хронічного екологічного та психоемоційного навантаження: аналіз світових тенденцій

Петрашко В. Я., Любченко О. В. 83

Активність ферментів у великих слинних залозах у динаміці експериментального афтозного стоматиту

Плиска В. В., Скиба В. Я. 86

Використання магнітних систем в ортодонтії: сучасні можливості, показання та клінічна ефективність

Старіков В. В. 88

Порівняльна оцінка ефективності сонічної та ультразвукової активації іригаційних розчинів у ендодонтії

Семененко Д. В., Любченко О. В. 91

Моніторинг мінералізуючих властивостей ротової рідини за показниками мікрокристалізації в процесі комплексного лікування карієсу у дітей

Северин Л. В. 94

Сон, дихання і ріст обличчя: новий фокус ранньої ортодонтії

Ткаченко Ю. В. 97

Оптимальні строки спостереження біохімічних показників органів ротової порожнини в щурів після гострого холодового стресування для визначення ефективності антистресових препаратів

Хромагіна Л. М., Адубецька А. Ю., Ходаков І. В. 103

Результати клінічного дослідження ефективності кріотерапії у лікуванні червоного плоского лишаю порожнини рота

Циганова Н. Б. 106

Вплив аутологичних клітин з кісткового мозку та жирової тканини на регенерацію кісткової тканини в експерименті

Циганова І. В. 109

Доцільність застосування ербієвого лазера під час корекції під'ясенних дефектів реставрацій

Черепинська Ю. А. 111

Оцінка електрохімічної сумісності конструкційних матеріалів деяких виробів стоматології

Щегольова М. Г. 114

Реімплантація верхньої щелепи ультракороткими імплантатами

Якименко Р. О., Лобур М. О., Луценко А. О. *117*

Віддалені результати особливостей лікування та профілактики захворювань твердих тканин зубів у дітей молодшого віку на тлі дисплазії сполучної тканини

Ярошенко О. Г., Ніконов А. Ю. 121

Наукове видання

ПЕРСПЕКТИВИ ТА МОЖЛИВОСТІ
СУЧАСНОЇ СТОМАТОЛОГІЧНОЇ НАУКИ І ПРАКТИКИ

Тези доповідей

ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ,
ПРИСВЯЧЕНОЇ 85-РІЧЧЮ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ
ПРОФЕСОРА, ЗАСЛУЖЕНОГО ДІЯЧА
НАУКИ І ТЕХНІКИ УКРАЇНИ
КУЦЕВЛЯКА ВАЛЕРІЯ ІСАЙОВИЧА

Формат 60×86 /16. Ум. друк. арк. 8

Безкоштовно

Видавець і виготовлювач ХНМУ
пр. Науки, 4, м. Харків, 61000